

מִשְׁאַבִּים	שֵׁם יִתְנוּ צִדְקוֹת יְהוָה	צִדְקָת
פְּרוֹזֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל	אֲזַ יֵרְדּוּ לְשַׁעְרִים עִם-	
יב יְהוָה:	עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה	עוֹרֵי
עוֹרֵי דְבַר־יִשְׂרָאֵל	קוֹם בָּרֶק וְשִׁבְה שְׁבִיָּה בֶן-	
יג אֲבִינָעִם:	אֲזַ יֵרַד שָׁרִיד לְאֲדִירִים עִם	יְהוָה:
יד יֵרַד-לִי בַגְבוּרִים:	מִנִּי אֶפְרַיִם שְׂרָשָׁם	
בַּעַמְלָק	אֲחֵרִיָּה בְנִימִין בַּעַמְמִיָּה	מִנִּי

הנביאה רואה שוב בעיני חזונה את צבאות ישראל היוצאים לקרב וחזרה שוב את ברק העומד בראש העם וקוראת לו: קום ברק - כפתוב למעלה (י) ו: וְאָמַר דְּבָרָה אֶל-בָּרֶק קוֹם וְגו'. וְשִׁבְה שְׁבִיָּה-נַחֲחוּנָה בְטוֹחַ, הָאוֹיֵב יֵלֶךְ לִפְנֵיהָ בַשָּׂבִי כִּכְתוּב (שם): כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן ה' אֶת-סִסְרָא בְיָדָהּ הֵלֵא ה' יֵצֵא לִפְנֵיהָ.

(יג) יֵרַד שָׁרִיד לְאֲדִירִים עִם - שארית השרים ואנשי החיל שֶׁנִּשְׁרְדוּ בְיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי תְּקִיפַת הַשַּׁעֲבֹד - כָּלֵם יֵרְדּוּ לְמִלְחָמָה. יֵרַד - כְּמוֹ יֵרַד, צוּרָה אֶרְמִית לְנוֹי (עי' למעלה 'מדין'). שָׁרִיד לְאֲדִירִים - שָׁרִיד שֶׁל אֲדִירִים, כְּמוֹ: מִרְעֵשׁ לִרְכָּבוֹ (יר' מז ג). וְ'אֲדִירִים' הֵם גְּדוֹלֵי הָעָם, שָׂרִים, מְנַהִיגִים, כְּמוֹ: אֶת-שָׂרֵי-הַמְּאֹת וְאֶת-הָאֲדִירִים וְאֶת-הַמּוֹשְׁלִים בָּעָם (דְּה"ב כג כ). 'לְאֲדִירִים עִם' - לְאֲדִירֵי הָעָם, כְּמוֹ: אֲמָרִים אֲמֵת (= אֲמָרֵי אֲמֵת, מִש' כב כא).

ה' יֵרַד - רֵאשִׁית בְּרוּחַ נְבוֹאָתָהּ אֶת שְׁכִינָתָהּ ה' יוֹצֵאת לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל לְקָרֵב, כִּכְתוּב: הֵלֵא ה' יֵצֵא לִפְנֵיהָ (ד יד). לִי - לְיִשְׂרָאֵל. בַּגְבוּרִים - בְּקָרֵב הַגְבוּרִים. יֵרַד ... יֵרַד ... אֲדִירִים ... גְּבוּרִים - חֲזָרָה וְהִקְבֵּלָה וְאֵלִיטְרָצִיָּה מִסַּמְמֵי הַשִּׁירָה.

מִחֲצָצִים - הַמִּתְלַקִּים אֶת הַמִּתְנַדְּבִים וְעוֹרְכִים אוֹתָם גְּדוּדִים גְּדוּדִים לְמִלְחָמָה, כְּמוֹ: מֶלֶךְ אֵין לְאֶרֶבָּה יֵצֵא חֲצִץ (עֲרוּף גְּדוּדִים גְּדוּדִים כְּצָבָא) כָּלוּ (מִש' ל כז). הוֹרָאת חֲצִץ - חֶלֶק, הַבְּדֵל (רִגְלִיָּה בַלְשׁוֹן חו"ל) וּמִכָּאן עָרַף צָבָא לְקָרֵב. בֵּין מִשְׁאַבִּים - בֵּין מַעֲיֵנוֹת וּבְאֵרוֹת, מְקוֹם שֶׁם חָנוּ לְהִקְוֹת הַמִּתְנַדְּבִים הָעוֹלִים קִדְשָׁה אֶל בָּרֶק. שָׁם - בַּשְּׁמַע הָעָם אֶת שְׁאוֹן הַמִּתְנַדְּבִים הַחוֹנִים עַל הַמַּיִם, וּבְרֵאוֹתָם כִּי אֵין עוֹד יֵרָאֶה בָּלָבָם וְשׁוּב אֵינָם מִבְּקָשִׁים מְקַלֵּט לָהֶם בֵּין חוֹמוֹת הָעָרִים. יִתְנוּ - יִבְיְעוּ, יִשְׁרְוּ, כְּמוֹ: לְתַנּוֹת לְבַת-יִפְתָּח (יא מ); עֲתִיד פִּיּוּטִי. צִדְקָת - הוֹרָאת 'צִדְקָת' בְּמִקְרָאוֹת רַבִּים: יִשַׁע וּפְדוּת, כִּי הִישׁוּעָה וְהַצִּלָּה מִיַּד־רָשָׁע הֵן תּוֹצְאוֹת נִצְחוֹן הַצִּדְקָה וְהִשְׁרָה, לְפִיכָף מְקַבֵּל הַמִּקְרָא פְּעָמִים הֶרְבֵּה צִדְקָה לִישׁוּעָה, כְּגוֹן: קְרוּבָה יִשׁוּעָתִי לְבּוֹא וְצִדְקָתִי לְהַגְלוֹת (יש' גו א) וְעוֹד הֶרְבֵּה. צִדְקָת פְּרוֹזֹנוֹ - יִשׁוּעָתִי שְׁהוֹשִׁיעַ אֶת הַיִּשׁוּב הַכִּפְרִי הַפְּרוֹז, הַבְּטוּחַ מַעֲמָה מִפְּחַד רָע. יֵרְדּוּ לְשַׁעְרִים - לְצֵאת מִן הָעָרִים הַמְּקֻפּוֹת לְמִלְחָמָה גְּלוּיָה, וַיֵּשׁ מִפְּרָשִׁים: לְשַׁעְרִים - כְּגוֹי לְמִלְחָמָה, כְּמוֹ: מְשִׁבֵּי מִלְחָמָה שְׁעָרָה (יש' כח).

(יב) עוֹרֵי עוֹרֵי וְגו' - קְרִיאת הַהִתְלַהֲבוּת,

הַשְּׁבָטִים הַמִּתְנַדְּבִים (שָׁפָהֶם שָׁרְדוּ אֲדִירִים וְגְבוּרִים) וְהַשְּׁבָטִים הַמִּשְׁתַּמְטִים (יד-יח).

אֲחֵרִיָּה - אֶפְרַיִם. הַנְּבִיאָה רֹאֶה בְּחִזּוֹנָהּ שׁוּב אֶת צְבָאוֹת אֶפְרַיִם הַיּוֹרְדִים מִדְּרוֹם אֶל עֵמֶק יוֹרְעָאֵל. בַּעַמְמִיָּה - בְּצִבְאוֹתֶיהָ, כְּמוֹ: וַיֵּרָא-נֹעַל אֶת-הָעָם (= הַצָּבָא) וַיֹּאמֶר אֶל-זָבֹל הַנַּחֲ-עִם וְגו' (לִקְמָן ט לו) בַּעַמְמִיָּה, אֶל בְּנִימִין הִיא מְרַבֶּרֶת, שֶׁהִיא רֹאֶה עֹמָה אֶת גְּדוּדֵיו בְּעֵינֵי רוּחָהּ. בַּעַמְמִיָּה - לְשׁוֹן נּוֹסֵל עַל

(יד) מִי הֵם הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר בְּקָרְבָם יֵצֵא ה': מִנִּי - צוּרָה פִּיּוּטִית שֶׁל מִן (עי' א ה בִּפְרוּשׁ ד"ה אֲדִינִי). שְׂרָשָׁם - מוֹצָאֵם, מְקוֹמָם. בַּעַמְלָק - בְּצִפּוֹן מַעֲרָבָה שֶׁל אֶרֶץ אֶפְרַיִם הַנִּקְרָא הַר הָעֵמֶלְקִי (יג טו) הוּא הַשְּׂטֵחַ הַמִּשְׁתַּרֵּעַ מֵהַר גְּרִזִּים דְּרוֹמָה מַעֲרָבָה, מְרַכְּזוֹ הַיִּשׁוּב שֶׁל שְׁבַט אֶפְרַיִם בְּיָמֵם הָהֵם.